

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗІДНУЧЕННІ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII Ч. 231. Джерси Сіті, Н. Дж., середа, 3 жовтня, 1934.

VOL. XLII. No. 231. Jersey City, N. J., Wednesday, October 3, 1934. THREE CENTS.

КРАЙ ЗА ПРОЄКТ ЗАМИРЕННЯ

ВАШИНГТОН. — З Білого Дому подають, що президент Рузвельт дістав велике число привітів від різних значущих діячів промислу, як зі сторони підприємців так і з боку робітничих уній, а всі ці привітання погоджуються з думкою президента про проєкт замирення між підприємцями і робітниками.

На 600 привітів, котрі президент дістав першого дня по ніготишному промові, знайшлося всього 3, котрі віднесли до пропозиції президента критично.

Секретарка праці Перкінс, котра виїхала на конференцію Американської Федерації Праці, заявила, що президент не хоче робити ніякого натиску, ні жвавити примусу. Президент не думає зовсім обмежувати права робітників до страйку, а тільки збирати разом підприємців і робітників довкола стола на переговори.

ПІДПРИЄМЦІ ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ЗА ПРОПОЗИЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА.

НЬО-ЙОРК. — Краєвий Союз Фабрикантів ухвалив заявлятися за пропозицію президента та попросити його видати прокламацію про заведення переміри в промислових відносинах.

Фабриканти хотіли б задержати в цих відносинах «статус-кво»; вони хотіли, щоб власники та представники уній підписали угоду, що підчас цього неформального періоду ні одна ні друга сторона не буде добиватися таких умов, яких вона не могла б добитися, якби часи були нормальні.

ПРОВІД ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ЗА ПРОПОЗИЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА.

САН-ФРАНСІСКО. — Підчас своєї промови, котрою він відкрив річну конференцію Американської Федерації Праці, Вільям Грін, президент Американської Федерації Праці, висказався за похвалу пропозицію президента Рузвельта в боротьбі між фабрикантами і робітниками.

Грін сказав, що в справах страйку президент говорить тою самою мовою, що робітничі унії і остерга фабрикантів, що робітничі унії так довго будуть держатися пропозиції президента, як довго фабриканти будуть держатися закону.

Подібні заяви видали для жважк газетам інші керівні лідери.

Підчас своєї промови Грін осуджував комунізм і фашизм. „Ми“, говорив він, „стоїмо за правління народу, а як довго серце робітників здорове, комунізм ні фашизм ніколи не вкориняться в Зіднаних Державах“.

ЗАГРОЗА ВЕЛИКОГО ШОВКОВОГО СТРАЙКУ.

ПІТЕРСОН (Нью-Джерсі). — Урядники шовкової департаменту уній „Юнайтід Текстиль Воркерс оф Америка“ кажуть, що коли підприємці не будуть придержуватися прокламації президента Рузвельта та не заперестануть дальших переслідувань робітників, котрі брали участь у недавньому ткацькому страйку, шовкові робітники Петерсону уній покинуть роботу.

Знов каже, що в цій-околиці є цих робітників 17,000.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ У ВЕРДЖІНІ.

РОВНОВК (Верджінія). — Коло 700 майнерів, зайнятих у 4 підприємствах твердого вугля, виїшли зі страйку, закінчуючи власникам „поломання віри“, себто порушення контракту.

Союз власників дуже апелювати до Краєвої Ради Робітничих Відносин у Вашингтоні.

СУДЯ ПРІЗНАЄ „НАПРУ“ БЕЗЗАКОННОЮ.

ВЕЛЧ (Вест-Верджінія). — Окружний суддя стейтвого суду, Бенно Ф. Говард, видав тут в одній справі судові рішення, що стейтвий закон Вест-Верджінії про виконання федерального закону про відбудову краю не годиться з конституцією.

Суддя станув на становищі, що стейтвий закон дає урядові такі права, яких він не може виконувати без порушення гарантованих конституцією громадянських вольностей.

ПІДПРИЄМСТВО ВИДАЄ ТОРГОВЛЮ СВОЇМ РОБІТНИКАМ.

НЬО-ЙОРК. — Підприємство „Нікербокер Айс Ко.“, котре займається торгівлею льодом і вугіллям, віддало весь свій діловий бізнес своїм розвозувачам. Кождий з 150 розвозувачів підприємства дістав на власність трок і бізнес, який він провадив, за мінімально ціну 1 долара.

Розвозувачі зараз організувалися в корпорацію, в котрій кождий уловлює є рівночасно розвозувачем.

ПРИГОДА НА ГЛАДКІЙ ДОРОЗІ.

ЛІНДЕН (Нью-Джерсі). — Вантажний вів підприємства Симонс Ко. пахли на подвір'ї підприємства зачепив так незручно, що він зісковзів зі шни та зачепив за стовпи, що підпірали збірник води. Збірник завалився й 100,000 галонів вилетіло на землю. Удар води покочив двох робітників підприємства та занів переходячого туди Діжозефа Ноджа цілий бляк у долину.

ЛЕМКІВЩИНА ЗАТРОКУЄТЬСЯ ЕТЕРОМ.

Скарбовою контролю в Новім Санчі сконфіскувала на зазісничому двірці чотири великі бутлі, в яких знаходилися етер. Показалося, що посліда була надана в Кракові під адресою трох Жидів у Горлицях, які продавали етер по лемківським селам. Стверджено далше, що в західній Лемківщині від Криничі аж по Горлиці „сильське населення вживає замість горілки етер, який є значно дешевший. Це дуже шкідливий наркотик, що веде до цілковитої фізичної руйни. Вживають його, маючи в ньому цукор або мішаний зі спиртом, найчастіше з самогонкою. Вживають його не тільки мужичини, але й жінки, які частують ним навіть дітей. Крім того етер небезпечний як їм, так і вибухає легко від вогню. Кілька років тому з причини небережності з вогнем вибухну етер у хаті Грачівки, причому погубила ціла родина, а вогонь знищив кілька домів.“

ЛАТІНКА В ЯПОНІ.

За прикладом Туреччини Японія вводить у себе також латинське письмо також дуже трудного японського. То-кіоський парламент приймає, не заважаючи на протест консервативів, закон про введення латинської азбуки і на днях відбувся в Токіо іспит перших учеників, що заванди виправи написали латинськими буквами. Покищо наука латинського письма буде тільки в школах, однак згодом, вирождж кількох років, латинка буде заведена в цілій державі.

ЗА ПОБИТІЯ ВОЯКІВ.

Військова прокуратура в Перемішлі задала акт обвинувачення проти поручника Михайла та двох старшин і 29 підстаршин за побиття вояків 2 артилерійського полку.

АКУЛА ПОЖЕРЛА ДІВЧИНУ.

Про жвавищу подію повідомляють з Португе, купельові місцевості, недалеко юго-славського порту Реки. 16-літня учениця з Лобляно, Зорка Пінч, переплила яких 30 метрів поза охорону стіку, яка окуряє місце, причаєне до мунелі, з огляду на небезпеку від акули, яких в Адриатичному морі є багато. Нараз роздався страшний крик молодолі плавачки, й інші особоби, що купалися переліт-о-ко, побачили величезну акулу, яка вкопала величезну дівчину до половини. Якійсь час видко було на поверхні води хвіст і хребетні лави страшної потвори, опісля акула щезла разом з дівчиною. Коли радунчик чуючи долина на місце страшної події, знайшов тільки велику криваву пляму, що розпливалася на хвилях.

ЖАХЛИВІ ЦИФРИ ПОШЕСТИ

За вістками, що наспіли з краю, виходить, що пошесть випадків червоний й червоного тифу зроста останніми часами дуже сильно. Зріст пошесть пояснюють тим, що люди їдять тепер масово овочі. В часі між 12 до 18. серпня в р. занотувано 1,057 випадків червоний і 606 випадків червоного тифу. Крім цього занотувано в тому часі 3 випадки недуги „гаїне медіа“.

ПОЖАР КОРАБЛИКА.

Недалеко від Коні Айланду занявся на морю в суботу вечером 7 стін довший корабель „Голден Авр“. Мав він у той час на покладі капітана-власника й 7 пасажирів. Всі кинулись у воду, звідки їх добули рибакі. Корабель згорів. Причиною пожежу був якийсь вибух з невідомої причини. Всі пасажирі кораблика вижили з пригоди ціло. Тільки капітану треба було відставити до шпиталю на лічення попарен, котрі він дістав, дукаючи вогонь.

ЦІКАВА АВДІЄНЦЯ.

Цими днями прієзжав Гітлер на окремія авдієнції буншо-го ірландського воєнка, М. Басіка, який підчас світової війни мало що не бив теперішнього канцлера Німеччини. Було це на західному фронті. З німечьких окопів він ціла розвідка стежив під командою старшого десанта Гітлера й пійнявши дуже близько від англійської окопи. Той Басік змірився з кріса, зіяючи „я команданта німечької стріли, але у двох військ, коли має стріляти, другий вояк через небережність штурхнувся його так, що куля, пішла в зовсім іншому напрямку. Гітлер застав собі цей випадок і між іншим заявив Басікови, що те ніколи не загадав смерті так збанька в очі, як саме тоді.“

ВІЗЯНЬ ПРОКОВТУВ ТЕРМОМЕТР.

В термійній лічній в Лодзі стався такий випадок: 24-літній візень Казимір Плавський почав скарги на біль голови і шлунка. Термійні лікар, бажачи змирити хорому температуру, вложив його в рот термометр, а сам відійшов. Корастиючи з непристурости лікарів, Плавський проковтув термометр. Коті лікар вернувся, застав Плавського серед страшних термій, цей сказав йому рівночасно, що він зробив, Плавського перевернув до лічній, де перевел його операцію і випняв термометр. Стан хорого є дуже важкий.

ДО ЧОГО ДОХОДИТЬ

Цікавий і дуже сумний для характеристики відносин у православній церкві випадок стався в селі Бударак, зодолівніського повіту, а саме: після закінчення богослуження в місцевій православній церкві дав Іван Дикон став сварилися з священником М. Калашником на ті особоби „порушники, правдолюбів за те, що священники не хотів давати дяків його частини доповіді. Підчас суперечки дяк нібито хотів побити священника, а цей утік з церкви в ризак. В справу вийшла поліція, яка провадить слідство. Дяка звільнили зі служби. Але не без вини і священник, який, як кажуть, справді дика кривдлив.“

ПАМ'ЯТНИК НА ГОРІ ШІНЦІ.

25. серпня в р. у присутності королі Бориса, членів уряду, і 100-тисячної юрби на горі Шінци відбулося святоє відкриття пам'ятника „Свобода“ на горі Шінци. В середині пам'ятника збудовано церкву і музей. До церкви нанесено тіліні останки поляглих вояків у кривавих ризах Болгарів з Турками на горі Шінци.

СВЯТО НА „БІЛІЙ ГОРІ“ В ПІДЛІСЬО.

В неділю, 12. серпня в р., відбулося, як кожного так і цього року, „Шашкевичівське Свято“ на „Білій Горі“ в Підлісью. Прибуло поверх 10,000 народу, переважно селян з близької і дальших околиць. Пісая Служби Божі, відправленої єпископом в асесті 20 священників, похід удався на могилу Невідомого Українського Стрілка, а далше відбулися Академія і фестин. При звуках соціальських оркестрів відбулися виправи соколиків і соколиків з Золочева, Олеська і Кадлубськ. При кінці фестину шкільна дітвору з Утішкова, що є під окопкою „Рідної Школи“, вивела гарно кілька танків. Мав присутніми було багато селян навіть з далеких сторін, переважно молодь.

НА РУМУНСЬКІЙ ПОЧТІ.

Фірма деревного промислу з Пятра Номц (Румунія) вислала недавно у грошевому листі 150,000 левів до Брешта. Адресат отворив лист при свідках і замість грошей знайшов газетний папір. Справою занілася слідча влада.

ПЕРЕПАЧКОВУВАЛИ СЕЛЯН ДО „ЧЕРВОНОГО РАЮ“.

В дубенському повіті, на польсько-совітський пограничч, організуватися була окрема секція, що перепачкувала легководушних селян до Совітів, обіюючи їм там простої рай. Селяни спойалися, що одержать там даром землю й, доробившись, повернутися назад до дому. За кожного перепачкуваного селянина шайка бовирала по 100 зл. До перепачкування селян на совітський бік звербовано молодих, рухливих людей, що добре стежили за прикордонною сторожею й у випадках хвиляних переходили кордон. На чолі шайки стояла: Г. Карлов і Ангін та О. Алекса Кручакі. Коли розчаровані селяни почали вертатися з „большевницького“ під, ціла ця справа виявилася. Всіх трох лавчарів арештувано й поставлено перед суд, який засудив кожного пачкаря на півтора року термі.

КОЛИ ПЕРЕЗДИТЬ „КАДИК“...

Цими днями переїзжав через Сколе з Чехословаччини брат чудотворного надлика з Чорткова, ребе Філдман. Вечором, як на стачію вїхав поїзд, різні люди були свідками прості драматичних картин. Хусити обконали вагон, у якому їхав „чудотворець“, і почали протест битися за те, щоб дістатися до ребе та стиснути йому руку. Ті, що були слабші і не могли розсудити дітками сильніших, вдоволялися боляй тим, що дотикали вагона або тим, що були ко-то ребе, щоб хоч таким чином бути з ним у посередньому звязку. Якійсь старий хусит, що був на дітніні у Сколі, давав кільканація злотих, щоб його допустили до ребе, але дарма. Перше право до цього щастя мали свої. По кількох хвиляних поїзд рухив, а ребе вихлилися кризь вікно і, махаючи рукою, щось незрозумілого помимрав собі на думу. В тій хвилині мові було заприпитати, як жили дітніні від пасти, а багато з них вистогували тихо: „ерфурт шойн“ (уже відїжджає).

БРИТІЦІ НЕ ДОБАЧУЮТЬ НИЧОГО „РАДИКАЛЬНОГО“ В РЕФОРМАХ РУЗВЕЛТА

ЛОНДОН. — Бритійська преса й британське громадянство дивується, чому в Америці є ще так багато людей, котрі думають, що введений президентом Рузвельтом „Нью Діл“ є чимсь „радикальним“, або „неамериканським“. Кажуть, що пропонувати, або вже й переведені Рузвельтом реформи, приняті вже віддавна в Англії. Тому сто літ ввато вже в охорону дітячу працю. А тому 20 років треба було й в Англії перевести велику боротьбу з ріжними великими промисловцями та бізнесменами в справі забезпечення на випадок безробіття, на випадок слабости і т. п. Такі пропозиції називають тоді „соціалістичними“. Таксамо називають спроби контролю над банками. Сьогодні ніхто в Англії навіть не подумав, що можна виступити проти таких реформ. Сьогодні кождий знає, що якби їх не переведено тому 20 років, то Англія була б цілковито знищена підчас повоенної депресії.

„Лондон Таймс“ хвалить президента Рузвельта за реформи. Каже, що ніяка правдива влада не може спокійно приглядатися депресії й ждати, щоб „справи природно розвинулися“. Англія теж мусіла зійти з золотістої стопи і завести охорону не мито та виплачувати фермерам премії. Але все те й їм пошкодило, а навпаки, виратувало від катастрофи.

ЗНОВ БАЛАКАЮТЬ ПРО ВІЙНУ ЯПОНІ З СОВІТАМИ.

ТОКІО (Японія). — На границі між Манчжум і СССР приходить до шораз частіших перестрілок між пограничною сторожею. Японці кажуть, що це совітські жовіри проковкують японських, а Совіти твердять, що справа мається навпаки. Зприводу того обидва уряди закладають одні перед одними протести. А загально розуміють, що перестрілки так, що незабаром таки мусить прийти до воєнного конфлікту між Совітами і Японцями.

ЧИМ ЖУРЯТЬСЯ РОМАНОВИ.

ПАРИЖ (Франція). — Претендент на російський царський престол, бувший великий князь Кирило Романов, та його жінка, найбільше жакуєти тим, що їх не запрошено на весілля грецької княгині Марини, з князем Юрієм, сином англійського короля. А мати Марини є рідна сестра жінки Кирила.

ДАЛІ НАРІКАЮТЬ НА САБОТАЖІ.

МОСКВА (Росія). — „Правда“ далі запелюєна доставою збіжж. Колхозі доставили збіжжя всього на 56%. А це біда. Все те, як пише „Правда“, треба приписати в вини саботажникам. Дові було їх найбільше на Україні, де їх ще й тепер повно, а тепер і на Сибірі теж тесаме.

ЛІВІ ВАЛЯТЬ РЕПУБЛИКУ.

МАДРИД (Еспанія). — Молода еспанська республіка переживає велику кризу. Ліви заповідають нову революцію, а соціалісти відмовляються від участі в виборах. З того приводу може прийти до великої горожанської війни. Ратунком добачують у тим, що створиться ще в останній хвилі уряд „обеднання“, в яким були б заступлені в рівній мірі праві, ліві й центр.

БРИТІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ ПАЛАТИ ЛОРДІВ І ФАШИЗМУ.

САВТПОРТ (Англія). — Відбувається 34-та річна конференція Праці Праці. Секретар партії, Артур Гендерсон, уступаючи зі свого уряду, заявив, що Робітничая Партія прийде при наступних виборах до влади. Це значить, що він знову став секретарем справ заграничних. Підчас нарад була довша дискусія над справою злідування палати лордів. Перешло компромісове пропозиція, що ліви знеси тоді, як стямте на перелічені референдумі соціалістичної програми. Ухвалено теж резолюцію, якою осуджено фашистський рух в Англії, який названо „чужою“, „старою реакцією“, „історичним ворогом робітництва“.

ЛЮБОВНИЦЯ ДАЛІ МАЄ У КОРОЛЯ ПЕРШЕ СЛОВО.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Румунів переживає ще одну міністерську кризу. Уряд премієра Татіреску зрезигнував. Кажуть, що кризу викликає ріжниця поглядів щодо заграничної політики. Король Кароль, родом з Гогенцоллернів, є за зближення до Німеччини, а міністер заграничних справ Тітусеску держить з Францією. Та, кажуть інші, найбільше наносить клопоту у всіх цих кризах мадам Любеску, любовниця короля, яка всюди інтригує, а король її слухає.

ХВАЛИТЬ НІМЕЧЧИНУ.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Угорський прем'єр вигоросив промову, в якій висказав Німеччині семплаті Мадярь та заповів, що вона займе ще своє місце в Європі.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПОЛІТИЧНІ СПЛЕТНІ.

Президент Рузвельт виступив недавно проти політичних сплетнів.

Ці слова описували так подвійно політичну сплетню, що присутні певно ма на думку, друга сторона справжньої особи, яку своїми сплетнями багато президентів напало-стало.

Слова президента зверну-ува на те, що сплетни-карство не перелозило навіть у демократичній країні.

СПЛЕТНІ І ДИКТАТУРА.

Американські кореспонденти в Росії і в Німеччині дуже ча-сто підносять вагу політичних сплетнів у Росії і в Німеччині.

І в обох країнах диктатура в Росії і в Німеччині диктатура в Німеччині виступає за ширше оприлюднення урядової ви-стоки дорогої преси, але ні од-на з них не вдалася знайти спосіб зберегти поширення політичних сплетнів.

Ще більше, через брак тво-дого пресного впливу імпері-карства небувало зріє.

СПЛЕТНІ І ВІЙНА.

Кас Прайс пише з Лондону до "Нью Йорк Таймсу", що ще в досі не відкрито повної історії війни. Ще й досі кожен-до розкриває перед світом факти, які не були досі ві-домі, або свідомо закриті.

В часі війни в усіх європей-ських країнах була строга цен-зура. Однак і вона не встигла зберегти людей перед вияв-ленням річ, котрі мілітар-ні уряди хотіли держати в тай-ні. В Британії говорено про по-ди на фронті і зніски сплетні маневрів в запліть.

Знову сплетня як зарада на-застереження свободи ви-стоки.

ЩО РОЗНОСЯТЬ СПЛЕТНІ.

У Росії сплетні говорять про широку в газе-тах розголошення обмелення тайної поліції. Сплетні кажу-ть, що все це чистий блוף.

У НІМЕЧИНІ СПЛЕТНІ ГОВОРЯТЬ ПРО РОЗПОРЯДОК Д-РА ШТАЙНА ПРО КОНТРОЛЬ НАД ЗАГРАНИЧНОЮ ТОРГОВЕЛЮ НІМЕЧЧИН.

Сплетні кажу-ть, що уряд загалом проти цієї торгівлі, дарма, що уряд виразно загра-нично торгівлю піддержує.

У 1917-тій році агитув ко-мита Мозан французський по-їзд, що від кола тисячу фран-цузських журналістів з фронту на урлоп. У Франції цілу війну ходила поїзд балачка, що ма-шинист поїзду, вибираючись у горнисту дорогу, домагався, щоб до поїзду допелити це од-ну люкомовину на заді, щоб вона гальмувала поїзд у дорожній дилі. Але військова команда сказала йому мовча-ти, як не мішатися у військові справи.

Така подія, як затоплення англійського корабля "Гемп-шер" з англійським воєнним командантом, лордом Киче-ром, у червні 1916 року, стала відомою тоюкою для тисяч балачок, з котрих одні посу-каждали одного англійського офіцера, що бумісто зрадив ви-їзд корабля своїй любові, ні-мешкій шпівниці, а інші по-суджували за зраду тайни росій-ського царя, царицю й Рас-путіна.

СПЛЕТНІ В ДЕМОКРАТІ.

Коли з такими сплетнями зривають сплетні в справжніх демократичних країнах, то звичайно побачимо, що сплет-ні не висті, за котрі той, хто їх пускає, не хоче брати відпо-відальності.

ШВАЙЦАРСЬКЕ — НІ!

(УП) У Женеві, в цьому збо-рищі заступників поодиноких держав і народів, ідуть наради за нарадами, засідання, кон-ференції, переговори, сварки, навіть лайки, північні сідання й обиди за шампанським вино-м та гаванським цигарками і т. п., а все крутиться коло одно-го пункту: чи виступити боль-шевиків до Союзу Націй, чи не.

Та справа не віднині акту-альна.

Ще задого перед загальни-ми зборами Союзу Націй і на-рад його президиуму говорило-ся на тему в державних кабін-етах, а це більше писалося в пресі. Завалося, що справа я-сна і нема над чим говорити. Публічна опінія: світ, виска-залася проти допущення пред-ставників азійського варвар-ства в "благородну" сімю ци-вілізованих народів. Лише фі-ліп московського комінтерну, компартії рижних країн та їх преса, як також частина світо-вої преси, відома в світі з більшовікості, висказувалися за вступлення большевиків до Союзу Націй.

Незадого перед початком зборів Союзу Націй про цю справу заговорили зовсім го-лосно в дипломатичних кру-гах, і то заговорили тоном зо-всім відмінним від дотепері-шого пресового тону. Великі держави Європи задумали ко-нечні засісти за одним столом з большевиками. Зате менші держави висловлювалися про-ти того, наскільки їм це було-б неприємно, себто наскільки вони мали змогу самостійно про це говорити.

В рижних європейських сто-лицях пішли інтервенції вели-ких держав, а в першу чергу Франції. Почалися відвідини міністрів заграничних справ по-серед французьким, а йому секундували послані англій-ські та італійські. Ставили-ся делікатні запити про сто-яння даного уряду до справи прийняття большевиків до Со-юзу Націй. При цьому послані висказували свої, згладно сво-їх урядів погляди на цю спра-ву та давали невзначай вия-ви своїх побачань, що їм бу-лоб дуже приємно почути від

Це відважне швайцарське "ні!" затримало всіх: при-хильників і ворогів большеви-ків. Прихильники, сьогодні-всімочому, бо сильні мілітарно-і економічно, знали, що їм удасться перешити справу прийняття большевиків фак-тично, але за моральну сторін-ку свого свого кроку побоюва-лися. Моральна перевага була по боці Швайцарії. Це швай-царське "ні!" піднесло на дусі й інших членів Союзу Націй, що вже почали буди здавати свої протибольшевицькі пози-ції під натиском великих дер-жав. Швайцарське "ні!" зава-ло праці великим державам, бо треба було натиск почина-ти наново, а даліше й денкі у-ступки поробити, щоб своє о-сигнути.

Чому ж Швайцарія сказала "ні!"? В першу чергу тому, що наряд швайцарський морально-душе міцний. Загально дума-ють, що Швайцарії це на-крізь матеріалістично. Тут одна-ке зашло помилання понять матеріалізму з одинністю. Бу-ли й такі думки, що Швайца-рія, маючи значні доходи з Со-юзу Націй та рижних интерна-ціональних імперів, що все від-буваються на її території, не захоче позбутися цього дохо-ду і скаже "так". Це показав-ся фальшивим. Дипломати-чного й економічного нати-ску вона не побоюлась, бо за нею була сила моралі. Забу-то також і цей факт, що оди-нока Швайцарія була дійсним членом Союзу Націй по волі народу, тому, що всі інші всту-пили до Союзу Націй: одні як переможці світової війни для забезпечення своїх ово-віч перемоги, а другі як перемож-ці, щоб зискати для себе якісь полегшення. Швайцарія не була ні переможцем, ні перемо-женою. Вона перед вступлен-ням до Союзу Націй перевела була всенародно голосування в її справі. Вона, вступивши до Союзу Націй, мала на увазі все, що лягло фактично в осно-ву Союзу, а в інших нарядів і держав цього не було. Швай-царія й досі не признала Сві-ти. Прийняття до Союзу Націй большевиків означало на-визначні призики стосунків з нею. Даліше воно дало б боль-шевикам змогу закелати на

Після демаршу швайцар-ський уряд відмову кілька засі-дань та в сесторонній конфе-ренції справи вирішив зая-вити проти допущення боль-шевиків до Союзу Націй. Вис-тупом світової заяви в імені швайцарського народу отвер-те "ні!" Колиб такі большеви-ки прийняли до Союзу без зго-ди Швайцарії, то в тій справі Швайцарія мала виступити. Вона має вирішити, чи Швайцарія має згадати членами Союзу та сидіти раз-ом з большевиками за одним столом, чи ні.

Після демаршу швайцар-ський уряд відмову кілька засі-дань та в сесторонній конфе-ренції справи вирішив зая-вити проти допущення боль-шевиків до Союзу Націй. Вис-тупом світової заяви в імені швайцарського народу отвер-те "ні!" Колиб такі большеви-ки прийняли до Союзу без зго-ди Швайцарії, то в тій справі Швайцарія мала виступити. Вона має вирішити, чи Швайцарія має згадати членами Союзу та сидіти раз-ом з большевиками за одним столом, чи ні.

швайцарській території своє заступництво при Союзі На-цій. А що таке заступництво значить, про це вже світові ві-домо з досвіду Німеччини, яка не без впливу большевицько-го політичного заступництва опинилася була на березі про-пасти й хаосу. Своім "ні!" Швайцарія охоронила перед-лиця. На зиск з торгівлі з большевиками не багато було надій, бо Швайцарії бачили, що большевики дуже радо все купують, але не дуже рад-ні. А вікні й больше-вицька політика вигодождя-ла Україну та Кавказу ніж-не годилася з поняттям моралі побожного Швайцарії. Крім того Швайцарії це й інші па-м'ятають викликали больше-виками генеральні страйки у Швайцарії після світової вій-ни, який коштував більше жертв у людях, як ціла світова війна, що велася на границях Швайцарії.

Це були мотиви, що спону-кали Швайцарію сказати "ні!" всім тим, що хотіли почути швайцарське "так". І все це діялося тоді, як большевики, що не подали бові навіть за-ви про вступлення до Союзу Націй.

Що діється нині в Швайцарії і в Женеві, в розарі боротьби за європейську культуру й ци-вілізацію, про це іншим раз-ом.

МІСТО, ЩО НА 600,000 МЕШКАНЦІВ МАЄ 73 МІЛІОНЕРИ.

Одною з найбагатших країн наших часів є Голландія, цілі території гроші держаться — як той май посеред роз-бурханих грошевих хвиль ін-ших держав. Друге щодо ве-личини голландське місто, Ро-тердам, має тепер 600,000 мешканців, а цілаке воно тим, що має аж 73 мільйонери! Правда, в рр. 1926—27 було тут аж 104 мільйонери, але ба-гато з них покинули місто. Були це здебільша купці, що настрашались непевних часів і вивандували з Роттердаму. Другого великого числа міль-йонерів не мають навіть най-більші промислові осередки Англії.

СОЮЗ НАЦІЙ, БОЛЬШЕВИКИ І ШВАЙЦАРСЬКА ПУБЛІЧНА ОПІНІЯ.

(УП) Чим ближче реченець вступу большевиків до Сою-за Націй, тим горячіша дис-кусія ведеться з того приво-ду в швайцарській пресі. Ще більш актуальним є це пита-ння в народі. Там у дискусіях виділяють такі аргументи, які дуже різко знаходять до-ступ до преси. Часами поміт-но навіть нарікання на пресу, що не пише про все те, що на-ряд цілими мільйонами з голо-ду вмирає. Назалат швайца-рська публічна опінія є проти вступлення большевиків до Союзу Націй, хоч тимчасом швайцарський уряд не висло-вляє своєї думки. Треба при-пустити, що на нього йде на-тиск певних європейських дер-жав у тому напрямку та за-страшування різними спосо-бами, як інакше націонал-со-ціалістична фашистська і т. п. Зате дуже зоручно вики-нається представленням не-безпечності вступлення боль-шевиків до Союзу Націй.

Обурення публічної опінії в Швайцарії, як це доподібно-нає кореспондент, дохо-дить до того, що наряд просто ка-же, що коли комусь залежить на тому, щоб мати больше-виків у Союзі Націй, то може їх собі прийняти, але в тому випадку хай забере собі весь цей Союз разом з новою Гол-ландією і хай емігрує з Швайцарії. Прихильники боль-шевиків, так звана комуністич-на партія Швайцарії, яка ви-казує майже зниклою число-клену, ведуть протилежну пропаганду. Дивним дивом і останньому часі зявилося в Швайцарії багато молодих лю-дей, що парадують у червоних сорочках на ознаку своєї від-даності Москві. Все це ро-битися з пропагандистських ог-лядів як підготовки до "оде-шеселеного" прибоюм Літвіно-ва в Женеві.

Повідомлення з редакції.

В одній газеті можна було вичитати таку оповістку: "З причини нестачі місця ча-стину народити і смертей му-сли ми відложити до завтра".

ЄВРОПА ІНТЕРЕСУЄТЬСЯ ДАЛЕКО-СХІДНІМ КОНФЛІКТОМ.

(УП) У зв'язку з загострен-ням далеко-східного кон-флікту дискусують в євро-пейській пресі питання вступ-лення большевиків до Союзу Націй і всі ті плани, що мо-жуть виникнути в Європі, ко-либ дійсно прийшло до кон-флікту. Деліо Гералда, висло-влюється за вступлення Сві-ти до Союзу Націй, хоч при- цьому має застереження мо-рального характеру, які бі-рше значать, ніж усі зовніш-но-політичні комбінації. Одні зі співробітників тої газети бу-ли на Україні і пише про тамтешні відносини. Редакція зі свого боку твердить, що мешканці України краше живуть, ніж у-скі інші народи в Світах. "Моринг Пост" виступає го-стро проти Союзу і пропонує Європі трошки зачекати за прийняття большевиків до Союзу Націй, поки вони не сповнять деяких передумов до цього, як свобода віри, вільна торгівля, вільна праця і т. п. Французька преса вже займа-ється тим, що робити, щоб акція Союзу Нація для по-лядження конфлікту не вда-лася. "Еко де Парі" пише, що Америка, Англія і Франція, по-винні в тому випадку провести переговори про призначення Манчестра, бо так як сик во-ни мусять це колись зробити. О-собливо Франція мусіла б це зробити тому, що далеко-схід-ний конфлікт ослабив би Сві-ти в Європі і посланих би Поль-щу. "Ер Нувель" пише, що Японія тому аж тепер вказала до Світів, бо досі вона спо-дівалася, що в Європі створить-ся протимосковський фронт. Ця газета твердить, що япон-ська агресивність стоїть у зв'язку з Німеччиною, яка дає Польщі війну руку на Украї-ні за планом Розенберга. Якби не розумувати, то далеко-схід-ний конфлікт відібався б Я-на Європі та довело до деяких змін у ній. А це для Франції не бажане, тому треба попірати большевиків. Поволі видізлит-ся до мішка. Дуже зручно о-значити той обставину, що в цьому всьому й Українці ска-жуть своє слово і то твердо!

ГЕРОЙСТВО МУГАРЕМА

Шкода, що ви не знали Мугарема Агі. Невеличкий чоло-вік у величезному турбані подобав на велику скляну кулю в огороді.

Вас крамничку з овочами на краю міста. До крамни-ці вели миски сходки. Коли Мугар не потребував, не вихо-див до міста, бо потім мав велику біду той карлик, як мусів лі-зти по сходках.

Раз він біля нього та став йому розповідати про війну. Боже, про які то героїства пишуть газети!

— І воно тої подобається? — питається Мугарем і ха-пає мене за руку. — Маєш п'ять пальців, що? Як відітну то-бі один, воно буде тебе боляти? А бачиш. А як обітчу всі-лі п'ять пальців, або навіть голову? Ні, мій любий, я вже ніко-ли більше не хотів би піти на війну.

— А чи ти був уже коли на війні, Мугареме? — Так, мій любий, там лежко говорити про війну! Ти гадаєш, що лише великі та сильні мусять битися? Раз при-ходять такі три узброєні від ніг до голови тай кажуть: — Ну, Мугареме, ходи на війну проти Чорногорі! Та-кий приказ дав Рівсан-баша!

— Проти Чорногорі? Навіть мені не сниться! Заки я стану бити їх, вони затовчуть мене!

— Ходи з нами, або підпалю твою хату, застроимо твою голову на рожен та спечемо на вогні!

Га, думаю собі, гірше вже хіба не поступати зі мною Чорногорі. В ім'я його закнучу я крамничку тай да себе узброїти. Вложивши воїни на мене якусь велику руйнуцію, за-строїли за пояс ніж і пістолі. Страшенний татар. Я не міг того всього дивити. Зі слівзими в очах пішов я на фронт.

— Не плач, — сказали мені інші, — а скажи з радощів: ти йдеш на війну проти Чорногорі! — Ішли ми всієїх днів. Вечором ступили ми над грани-цею та розложили ватри.

Нараз відбігався мій сусід Селім: — Гайно на небо, Мугареме! Небо було чистеньське. Ось упала зірка. Мій сусід Селім ка-же: — Впади дай зірку... моя та твоє. Коли великі пани хо-чуть битися, хай роблять це власноручно. Я — додав Селім — не маю нічого проти Чорногорі!

Шпунуву крісом у ватру, а на це пістолі тай ніж, і втік. — Мугареме! — кайкнув зі першого горба — втік аж!

Я rado був зі зробив це, та не мав відваги. Відложив лише на вський випадок кріс.

На другий день, як ми прийшли до Дуги, почули ми стрілянини. Тоді я приготувався на привіт неприятели: я відкунув пістолі та ніж.

Пальба ставала щораз виразніша. Нараз почули ми, як наші люди, що були в бою, кинулися до втечі.

— Вперед! — крикнув наш командант. — Вперед, герої, мусимо помогти нашім!

Кілька підбігли вперед, кілька побігли назад; я не міг утиснутися, таж маю короткі й криві ноги, тому сховався за кущі.

Пальба наблизилася щораз більше, аж ось нараз над-бігають вороги. Простієнсько на мене мчитьсь велетський Чорногорець зі ножем у руці.

Я побачив мене, кричить: — Та! невірний собако! Не втечеш ти мені!

Я не бачив нічого, крім його страшного лиця та вели-чезного, гострого ножа. Серце перестало на хвилину би-тися мені.

Знаю, як воно було. Я держав пістолом в дріжжучих ру-ках — нараз упав вистріл — страшний великан підскочив утору, а потім упав безсило на землю. Я мусів поцілоти його в чоло...

Вечором вийшов я за кущів, а нічо віднайшов військо Рівсан-баші. Всі в таборі питаються: — Хто застрів вєліта Іована? Великого воїнина з Дуги?

Хтож міг би застрівити його? Зголошуються чотири чи п'ять людей тай кажуть: — Ми бачили вєліта, як біг до куща, за яким був скрив-ся Мугарем. Коли того його вбили, то лише Мугарем.

Як ми вернулись, баша сказав: — Віііа скінчалася. Коли ми й не виграли, то всеж ми битися по героїськи. Тому я улаждую великий бенкет у мой лагеті.

Як ми зборилися в баші й саме мали принести страви, оточили нас нараз воїни прибічної гвардії баші.

Замість страй дав Цигани внести велику лавку й уста-вили її перед башою.

Баша сказав: — Нуджені богу! Ви так б'єтеся, як вас веде ваш баша? Вперед, Цигани! Беріть по черзі кожного з героїв і вєспійте йому в нагороду!

Боженку! Цигани! Капани почерзі кожного героя, клади його на лавку та гатили, скільки відлоси.

Я неспокійно дивився на моїх товаришів, коли на мене приїде черга.

Так як мене схопили Цигани, кілька вартових сказали:

— Пана, таж то малий Мугарем Ага, що вбив вєліта Іована!

Цигани пустили мене, а баша підніс мене, поцідував, похвалив і дав мені добре наїстися.

Я радів дуже, та як минула перша радість, став мене як день так ніч переслідувати привид вєліта, якого я вбив.

— Там, дома — думаю я — плаче за ним жінка й діти! Чому я вбив його? Чому я вбив його? Таж він нічого нічого злого не вдіяв! Я навіть не знав його!

Такі муки мучили мене багато днів.

Я пішов до священника тай розповідаю йому все.

— Чоловіче, — кажи панотець. — Ти герой, бо ти вбив ворога!

— Ні — відповідаю тихше — я великий грішник і Аллаг замкне передімною райські ворота.

— Хтось інший був би гордий з такого героїського вчинку!

— Хай інші чваняться; я не герой, а торговець овочів. Аж одного дня сиджу собі в мойй крамниці, а тут пе-реходить велетський чоловік, з лица якого дивно зна-йомий мені.

Починаю з ним балачку тай довідуюся, що то не хто інший, а Іован!

То я не вбив його тоді, а лише зранив! Тижний камінь упав мені, братку, з серця. Я обняв вєліта та став щиро цілувати його.

— Слава Богу! — кажу — що жінко! Що я не вбив тебе! Відтоді ми стали щирими приятелями.

ПОЗІР! **МІСТО НЬО БАГІ І ОКОЛИЦІ!** **ПОЗІР!**

УКРАЇНСЬКА ТРУПА ПРИ УЧАСТІ НАЙЛУЧШИХ АРТИСТИЧНИХ СИЛ МІСТА НЬО ЙОРКУ

— ставити —

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАСМ“

В СУБОТУ, ДІЯ 6-ГО ЖОВТНЯ (ОCTOBER) 1934 РОКУ

В УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНОМ ДІМІ, NEW YORK, N. Y. ХОР. — ТАНОЧНИСТКИ. — ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ О. Б.

Беруть участь: п. н. Гребенська, Троїцька, Міліна, Ор-динська, Чавдарова, Могіла і п. Н. Карпін, Креона, Троїць-кий, Ординський, Чавдаров, Лазута, Аполонів, Назаренко, Яценів і інші.

Початок в годині 8-мій ввечір. — Вступ \$1.00, 75 ц. і 50 ц.

Що безсмертну оперету, коли хто її бачив, ніколи не міг забути. Хотілось бачити вживачістю. Ті ставлять найліпші артистичні сили і тому притягують українське громадянство міста Нью Йорку і околиці при-буту вживачістю.

Селения воюющих краев.

JERSEY CITY, N. J.